No. 43. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staats-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag den 15 en 16 Januarij.

De BREDASCHE COURANT verschijnt gedurende zes maanden per week en is door het geheele Koningrijk, tegen f 6 het kwartaal, franco aan huis verkrijgbaar. Alle inzendingen van bijdragen (die van belangrijken inhoud zullen steeds met dankbaarheid ontvangen worden) geschieden franco aan de uitgevers BROESE & Comp. Advertentien, op formaat zegel gesteld, worden geplaatst tegen 20 cents den regel.

NEDERLANDEN.

Haag, den 14den Januarij.

DE KONING DER FRANSCHEN HEEFT GEENE ONDERDANEN.

Het woord *onderdaan*, den mond van eenen minister ontsnapt, heeft in de kamer der fransche gedeputeerden eene hevige gisting te weeg gebragt. Sommigen hebben daarin niets minder dan eene *contre-revolutie* meenen te zien; een aanzienlijk gedeelte der kamer heeft tegen de uitdrukking van den heer *de Montalivet*, als de waardigheid des fransche volks schennende, geprotesteerd; en hevige debatten zijn reeds in de kamer zelve, de gevolgen van dat eenig woord, of, wil men liever, van het daardoor vertegenwoordigd beginsel geweest.

Zoo als te denken was, heeft het niet aan wederlegging van de bestrijders van de woorden des ministers ontbroken. Daaronder heeft zich voornamelijk het betoog des heeren *Barthe* als duidelijk indrukmakend onderscheiden. Deze beriep zich, ten bewijze, dat het woord *onderdaan* in het woordenboek der revolutie van July wel degelijk was opgenomen, op een rapport van de provisionele municipale commissie aan den koning, in de eerste dagen der glorieuse revolutie, gericht, en welk rapport met deze zinsnede: »Wij zijn, met diepen eerbied, Sire! van Uwe Majesteit, de zeer nederige en gehoorzaamste *onderdanen*" eindigde. Sommige der onderteekenaars van dat rapport, thans tegenwoordigen van het ministerie, bevonden zich in de vergadering, en wisten daartegen niets anders in te brengen dan de schrale aanmerking, van gemeld stuk getekend te hebben, zonder het stuk te lezen. De heer *Audry de Puyraveau* verklaarde, te derer gelegenheid, dat hij niemands onderdaan was en — het ook nooit zoude worden.

Hoe gering ook de aanleiding tot deze discussien, die sprekend op die der conventie gelijken, moge schijnen, is het tevens waar, dat in het aanstoot gegeven hebbende woord de eigenlijke revolutionaire questie vervat is. De tegenstand in de kamer tegen de uitdrukking van den minister, is eigenlijk niets anders dan een uitvloeisel van het beginsel, dat de souvereiniteit in de gekozene volksvertegenwoordiging bestaat, en dat de koning niet de regeerder, maar slechts de gedelegueerde dier vertegenwoordiging is.

Wat nu ook het fransch ministerie, of de voorgestelde *doctrinaires* beweren willen, *Lodewijk Philips* is alleen krachtens dat beginsel koning. De revolutie van July heeft het oude principe van het koningschap vernietigende, de eigenlijke souvereiniteit in handen der 219 gedeputeerden overgebragt; en het is van deze dat het toen als reeds aangenomen, opvolgend uitvloeit. Zeker was het destijds eene tegenstrijdigheid, bijaldien een grondbeginsel, den titel van koning te behouden. Hetzelfde gezag aan de bloedige dagen der republiek verbonden, de benaming van dien titel voor Frankrijk. Men haalde voor den *naam* terug, terwijl men de *zaak* zelve aannam; en het is alleen aan dáze, in sommige opzigten onverklaarbare schroomvalligheid toe te schrijven, dat *Lodewijk Philips* den titel van Koning in plaats van dien van President verwierf. Deze laatste naam intusschen beter in overeenstemming geweest met de rang, welke eigenlijk bewerkt was. Dit blijkt ook uit vele redeneringen van *le Mouvement*, en zoo daaromtrent nog eenige twijfel mogt overgebleven zijn, de tegenwoordige, ook voor den koning der Franschen beleedigende en hoogst onkiesche twisten in de kamer, laten het ware doel der revolutie van July in denzelfs geheele naaktheid zien.

Van minder belang zoude dit echter voor ons zijn, indien dat doel hier te lande meer eenparig uit het ware oogpunt werd beschouwd. Doch het ontbreekt ook bij ons niet aan vereerders der revolutie van July en van het koningschap van *Lodewijk Philips*. Het is, meer dan waarschijnlijk, alleen aan den indruk van de gevolgen der leer op onze eigene belangen toe te schrijven, dat de loftrompetten der glorievolle dagen van july hier te lande lager gestemd zijn dan zij dit waren, tijdens de uitroeping van den hertog van Orleans tot Koning der Franschen. Maar dit belet niet, dat men het beginsel zelf niet zoo geheel vijandig is, en ofschoon van de volle toepassing gruwende, toch de leer, met eenige wijzigingen toegepast, in kalmer tijden wel zoude willen aannemen. In een cadre van wijzigingen, van streven naar een *juste milieu*, dat tusschen waarheid en logen onbetaanbaar is, zoude het niet te verwonderen zijn, dat men ook elders dan in Frankrijk, in een juist midden tusschen de legitimiteit, welke op het Christendom gevestigd is, en die, welke uit de leer der volkssouvereiniteit voortvloeit, het meesterstuk van alle mogelijke staatsregelingen, bleef beschouwen. Het is te vreezen, dat zelfs de ondervinding van dezen tijd daartegen geen genoegzamen waarborg zal opleveren.

Daarom vooral achten wij het voor ons van veel belang de oogen op Frankrijk gevestigd te houden. Daar worden de gevolgen der, zich bevallig voordoende leer, aanschouwelijk gemaakt; daar kan ieder, die niet willens de oogen sluit, de droevige praktijk zien eener theorie, welke zoo veel schoons *beloofde*, en daar het, ook in staatsregelingen, toch hoofdzakelijk op praktisch nut aankomt, is het te hopen, dat deze beschouwingen onze landgenooten vruchtbaarder en overtuigender dan redeneringen, terugbrengen van een stelsel dat terugkomen, hetwelk uit denzelfs theorie aan orde en volksgeluk gewaagt, en in denzelfs praktijk regeringloosheid, met al haren verschrikkelijken sleep oplevert.

De staats-courant gaat voort met het succes zelfs publiek te maken der in de laatste zittingen der Staten Generaal aangenomen wetten. Thans bevat zij de wet van den 2den January j.l. tot verbetering van den accijns op het geslagt en die van den 4den January tot voorziening in de uitgaven, die het gevolg kunnen zijn van den voortduren den staat van oorlog, in het jaar 1832.

— De tweede dag van het eeuwfeest van het Amsterdamsch Athenaeum is den 11 January met een plegtigen maaltijd in den grooten Doelen gevierd, des avonds was het gebouw van het Athenaeum en enkele huizen van ingezetenen fraai verlicht. — Den 12den heeft de hoogleeraar *Roojens* dit gedachtenisfeest met eene plegtige dankrede, in de Nieuwe Kerk uitgesproken, besloten.

— In den nacht van den 6den op den 7sten is op de kust van Ameland een Russisch schoonerschip, met eene lading gerst naar Schiedam bestemd gestrand. De equipage uit 7 man bestaande, is, hoewel niet zonder moeite, gered geworden.

— Sedert lang is er behoefte gevoeld aan een Hollandsch tijdschrift aan het militaire wezen in ons vaderland gewijd. — De Uitgevers dezer mogen thans het genoegen hebben te berigten, dat zij weldra in staat gesteld zullen worden aan die behoefte te voldoen, immers indien de werkdadige belangstelling in deze onderneming overeenstemt met het doswege bij herhaling gedane verlangen. Spoedig hopen zij, door de verzending van het prospectus ons lezend publiek nader met het doel en de strekking dezer onderneming bekend te maken.

— Bataviasche berigten van den 15 september melden, dat de operatien op de westkust van Sumatra steeds met goed gevolg zijn voortgezet. Den 12 junij heeft kapitein *Helwig* de hampong Pedang-merwaarts het weerspannig hoofd *Nan Tjardik* de plaats genomen had, stormenderhand vermeesterd. Den volgenden dag ook Nan kan verovert en verbrand. Eenige weken later is men opgetrokken tegen de Zeven Kotta's opgetrokken, die mede met een uitslag bekroond is. Die Kotta's op allen verzeld

zich onderworpen en in genade aangenomen. De troepen hebben wederom grooten moed en volharding aan den dag gelegd.

— De Londensche berigten van den 10den hebben niets bijzonder belangrijks aangebragt. De *Courrier* behelst onder het ruberiek *Courrier-Office*, drie uren des namiddags, het volgende:

» Onze lezers hebben niet vergeten, dat sedert veertien dagen de invloed van Rusland zich over eene andere groote mogendheid uitgebreid had; en dat er gewigtige twijfel gerezen was over de ratificatie van het vredes-verdrag tusschen Holland en Belgie. Nieuwe omstandigheden overtuigen ons, dat wij wel onderrigt waren, en dat er geene ratificatie zal komen, noch van de zijde van Pruissen, noch van die van Oostenrijk; er is integendeel kwestie, om dit traktaat zulke belangrijke wijzigingen te doen ondergaan, dat het geheel vernieuwd zal worden. Het is waar, deze berigten zijn confidentieel, want de term der ratificatie zal, volgens het protocol eerst den 15den verstreken zijn.

» Wat de modifiatien, betreft waarvan wij gesproken hebben, alsmede van de voorwaarden, die Oostenrijk en Pruissen zouden vorderen om het traktaat te ratificeren, men zegt, dat er eene bepaling moet worden bijgevoegd, die het 9de artikel, dat der vaart op binnenlandsche rivieren in Holland zal wijzigen, en dat men bij deze verklaring de vaart op de Maas door de stad en fortificatien van Maestricht zal vastitellen, ten einde er verder geen enkele discussie meer over zou wezen.

» Het doel dier modificatien zou wezen de verhieding van de vreden en de waardigheid van den Koning der Nederlanden. Wij hebben ook hooren zeggen, dat Oostenrijk en Pruissen weigeren den waarborg te geven voor de jaarlijksche betaling der 8,400,000, door de Belgen aan Holland verschuldigd, aangezien een dergelijke waarborg twijfelingen omtrent de optegtheid van koning *Leopold* zou opwerpen. Wanneer nu al deze wijzigingen aangenomen waren, zou er nog een vrij langen tijd noodig zijn, om de volkomen sluiting van het tractaat, of liever der overeenkomst, daargesteld te zien, zoodanig zou het nieuw kenmerk zijn, dat zij door deze wijzigingen zou verkrijgen."

Hetzelfde blad zegt nog, dat de jongste verklaring der conferentie, waarin van geen wijzigingen in de 24 artikelen gesproken wordt, hem niet op het regt gegrond toeschijnt, en dat hij gelooft, dat de mogendheden op deze bepaling terug zullen komen, door het openen van nieuwe negotiatien, ten opzigte inzonderheid der kanalen.

Uit London wordt nog het volgende geschreven:

» De weigering van keizer *Nikolaas*, om het traktaat te ratificeren, wordt aan de raadgevingen van onzen gezant te Petersburg, lord *Heytersbury* toegeschreven. Intusschen wordt er, te midden van alle de oorzaken van onrust en oorlog, in het geheim van eene nieuwe schikking der belgische zaken gesproken, tot welke alle de mogendheden en zelfs Holland, opregtelijk en zonder weerzin zouden toetreden. Welke ook de oorzaak of de grond van dit gerucht wezen moge, zeker is het, dat de heer *Bligh*, secretaris van onze ambassade te 's Gravenhage, met depêches van groot gewigt alhier is aangekomen en de aide-de-camp des generaals *Goblet*, in allerijl, van London, naar Brussel is vertrokken. Ik durf aan deze en dergelijke geruchten geen geloof hechten, maar moet u doen opmerken, dat alle dagbladen aankondigen, dat de belgo-bataviesche kwestie aan de beslissing van het Fransche kabinet is overgelaten en gij weet, waartoe de heer *Cabinir Périer* besloten is, om de quasi-legitimiteit in Frankrijk te handhaven!"

— De *Courant van den Neder* schrijft het volgende:

» *Weenen, den 26sten December.*

» Wij vernemen, dat de drie groote mogendheden van het Oosten van Europa onderhandelingen geopend hebben, een uitgestrekt ontwerp van verdeeling ten doel hebbende, waarin tevens Duitschland, Italie en Polen zouden begrepen zijn."

— De *Courant van Stuttgard* behelst het volgend artikel:

» Wij vernemen zoo op het oogenblik, dat er een oostenrijksch kabinets-courrier naar Rome vertrokken is; hij brengt de paus de verzekering aan, dat Oostenrijk eene militaire demonstratie langs de grenzen der legatien zal doen, ten einde, ingeval van nood, de pogingen, die de paus doet, om de gehoorzaamheid aan zijne regering in die provincien te herstellen, door kracht van wapenen te ondersteunen. De zaken hebben in die provincien eene vreemde wending genomen; in dezelve wordt weinig gedacht, om het gezag van den Heil. Stoel op nieuw te erkennen. *Niccia*, de gewezen president van het provisioneel bestuur, welke van de amnestie uitgesloten is, is zonder zwarigheid te Bologne terug gekomen; daar zullen geene belastingen meer betaald, met een woord, de legaten gedragen zich als een onafhankelijken staat. Men zegt, dat het Vaticaan zullen zijne formele toestemming tot deze maatregelen niet gegeven, zelfs ook tot dien, van het binnenrukken van oostenrijksche troepen op pausselijk grondgebied, en dat het zelve officieel aan Z. Heil. zou hebben doen verzekeren, dat het hem met genoegen in het bezit van al zijne souvereine regten hersteld zou zien."

'SGRAVENHAGE, den 13den Januarij.

Z. M. heeft, laatstelijk weder een besluit genomen, gegrond op art. 1 van hoogstdeszelfs besluit van 1 Maart 1831, waarbij de bepaling in alle de provinciale reglementen op de kerkelijke administratie der Hervormden, voorkomende, » dat geen verkoop of belasting van kerkelijke goederen zal kunnen plaats hebben, dan met consent van gedeputeerde staten, verleend op advies van het provinciaal collegie, en dat tot verkoop van vaste goederen en van lands effecten, de autorisatie des konings noodig is, — in dier voege wordt gewijzigd, dat tot zoodanige verkoop of belasting van kerkelijke eigendommen niet anders dan de autorisatie van gedeputeerde staten, verleend op advies van het provinciaal collegie van toezigt, zal worden vereischt.

— Z. Exc. de minister van financien heeft, bij eene resolutie van den 2den dezer, de inspecteurs, controleurs der ontvangers der directe belastingen, enz. doen verwittigen, dat de opcenten, voor 1832, op de directe belastingen te heffen, zullen bedragen als volgt: grondbelasting, 2 tot goedmaking der kwade posten; 20 buitengewone voor het rijk; 6 ten behoeve van de proxincie en 7 ten behoeve van de gemeenten.

Personele belasting, 75 voor het rijk, 6 ten behoeve van de provincie en 7 ten behoeve van de gemeenten.

Patenten, 50 buitengewone voor het rijk, wat betreft de aanslagen naar de tabellen 1 - 15; 20 als voren, met betrekking tot de aanslagen volgens artikel 16 en 17 ten behoeve van het syndicaat.

In 1832 zullen wegens patentzegels gevorderd moeten worden; aan regt, in hoofdsom 15 centen, en dan 25 buitengewone opcenten voor het rijk, en 15 voor het syndicaat 5 zeven tiende centen en dus te zamen 20 zeven tiende centen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 13den Januarij.

De afgevaardigden hebben gisteren al weder geene zitting gehouden, dat is, dat er eigenlijk zitting is geweest zonder eenig gevolg. De leden waren ditmaal, het is waar, in genoegzaam aantal opgekomen, om te delibereren, maar naauwlijks waren de notulen gelezen, of reeds hadden twee à drie leden, welker namen wij zullen verzwijgen, de vergadering verlaten en daardoor hunne ambtgenooten in de onmogelijkheid gebragt, om hunnen pligt te vervullen.

Deze korte zitting heeft echter vruchten gedragen. De heer *Felix de Merode* heeft zich op den geest der wet beroepen, ten de vertegenwoordigers een eigenlijk traktement, maar wel eene *schadeloosstelling* voor reis- en verblijf-kosten toegekend; deze reis- en verblijf-kosten kunnen niet betaald worden wanneer de afgevaardigden tot hunnen blijven, hier reizen of verblijven, ten minsten de vergadering, waarvoor zij komen, niet bijwonen; bij welke derhalve dat deze *schadeloosstelling* niet uitbetaald zou worden dan aan de zoodanigen, welke door hunne tegenwoordigheid, bewijzen, regt op dezelve te hebben. Men zou wel te wenschen, dat deze inval niet zoo nuttig is, maar van den anderen kant moet men overwegen, dat iedere zitting de schatplichtigen op 1500 francs komt te staan, en dat deze regt hebben, verantwoording daarvan te vragen.

— Onze Moniteur behelst het volgende:

» Wij vernemen de lijding van London, dat de ontvangen plenipotentarissen aan de conferentie verklaard hebben, dat hun hof den, in de onderhandelingen gevolgden gang goedkeurde, dat het erkende, dat de conferentie, in de omstandigheden waarin Europa zich bevindt, een arbitraal oordeel tusschen Holland en België had moeten uitspreken, dat het de 24 artikelen van den 15den october goedkeurde, inhoudende het tractaat van 15den novembre bij hetwelk de koning der Belgen erkend werd, dat dit tractaat ratificeerde, maar eindelijk het uitstel gelaten hun voor de ratificatie bepaalden term te verlengen, ten einde aan alle partijen den tijd tot de ratificering te laten.

— De *Messager de Gand*, deze mededeeling overnemende, zegt:

» Wij zijn nieuwsgierig te vernemen, wat deze verdraaide en duistere nota beteekent. Wij houden het voor eene nieuwe diplomatische mystificatie; al wat er uit blijkt, is, dat niemand der mogendheden voor wil gaan het tractaat te ratificeren, en dat zij, tijd winnende, van meening zijn, den eindelijken uitslag der Belgische revolutie aan den loop der zaken en der waarschijnlijke gebeurtenissen over te laten."

— *l'Independant* het antwoord der conferentie op de bedenkingen van Koning *Willem* tegen de 24 artikelen mededeelende (*zie onze nommers van Donderdag en Vrijdag*) zegt: » Dit antwoord, hoe beslissend het ook schijnen moge, eindigt de kwestie

niet; en de beweging onzer troepen, welke op den 15 dezer in linie op de grenzen moeten staan, kondigt genoegzaam aan, dat dat men zich geenszins zeker van de toestemming van Holland acht. De taal van *le Memorial*, een dagblad dat wel ondersigt schijnt, is zonder juist oorlogzuchtig te zijn, en evenwel ver af van geheel vredelievend te wezen, en niemand heeft tot dus verre het door den *Messager* gezegde tegengesproken, dat namelijk *onze lieden van de vaart op de Hollandsche rivieren en stroomen wilden afzien en daarin door Frankrijk ondersteund wierden; maar dat Engeland zich daartegen verzette.*

— De heer *Gendebien* heeft aan den *Courrier* een nieuwen brief gezonden, ter beantwoording van dien, door den heer *de Gerlache*, in antwoord op zijnen eersten, in den *Courrier de la Meuse* geplaatst. De *Courrier* belooft dezen tweeden brief in zijn volgend nommer mede te deelen, zeggende, dat ofschoon hij in deze discussie voor niemand partij trekt, hij echter bij het gevoelen blijft, dat de taal van den heer *de Gerlache*, als president van de kamer der afgevaardigden, bij gelegenheid van het nieuwe jaar tot den koning gesproken, niet zoodanig was als de betamelijkheid het scheen te vorderen.

— Al de fondsen zijn, ter onzer beurza van gisteren, aanmerkelijk gestegen. De obligatien uit de 12 millioenen zijn, van 82; tot 85 en die uit de 10 millioenen op 77 geklommen. In de laatste belgische leening en in de franche 3 pCt. waren geene zaken gedaan.

De sterke daling ter beurze van Parijs van den 9den is gedeeltelijk veroorzaakt door de vrees, welke het verdwijnen van den heer *Kesner*, eersten kassier der schatkist, had veroorzaakt. De waarheid van de zaak is, dat dit voorval tot aanzienlijke inkoopen van renten aanleiding heeft gegeven, aangezien de heer *Kesner* mede in de fondsen deed, en men een aanzienlijk deficit in de schatkist vermoedde. De ministeriele dagbladen hebben de gemoederen te dien aanzien gerust gesteld. Men zegt, dat de heer *Kesner*, te Montmorency, vier uren van Parijs gelegen, gevat zoude zijn; hij had zich trachten te doen stikken. Hoe het zij, den volgenden beursdag zijn de fondsen weder gerezen, (*zie hieronder, art. Parijs.*)

— Het *Court Journal* zegt dat er notes gewisseld zijn tusschen lord *Palmerston* en den fransch minister van buitenlandsche zaken, bij gelegenheid van de kwestie der vestingen; de toon dezer notas zou scherp en oorlogzuchtig geweest zijn; gemeld blad voegt er bij, dat men zonder de tusschenkomst van twee leden uit het engelsch bestuur, zou hebben moeten vreezen voor het verbreken der goede verstandhouding, die tot heden tusschen de engelsche en fransche kabinetten bestaan heeft.

— De *Specteur* zegt, dat men het voorstel gedaan heeft, om aan eene conferentie van de plenipotentiarissen der groote mogendheden over te laten, om de zaken van Portugal te schikken.

DUITSCHLAND.

WEENEN, den 12den Januarij.

Na het feestmaal, door de regering den koning aangeboden, te hebben bijgewoond, heeft dezelve zich naar den schouwburg begeven.

Dezen morgen heeft de koning vaandels uitgedeeld aan het 1ste en 12de regiment van linie; deze vaandels zijn van eenvoudig, eene driekleurige vlag van Engelsch merinos, met een vrij sierlijk bewerkt lauwerkroon op den top van den stok.

De koning zal dezen middag, zegt men, de fabriek van den heer *de Coek*, die in volle werkzaamheid is, bezoeken. Onze *Messager* zegt, terug te zullen komen op de voorbijgaande beweging, die men thans in sommige fabrieken opmerkt.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den Januarij.

De kamer der gedeputeerden heeft in hare zitting van gisteren goedgekeurd, eene, door de commissie voorgestelde vervreemding van verschillende onbeweegbare goederen; de voormalige dotatie van de kroon uitmakende. De kamer besloot overeenkomstig het voorstel der commissie. Daarop geene discussie over het erfgoed; de heeren *Mauguin* en *Salverte* vragen dat de goederen, waaruit zij bestaan, met uitzondering van het Palais Royal, met het domein van den staat vereenigd worden. De heer *Dupin* bestreed in eene lange redevoering dit amendement. Vele leden wilden nog het woord er over voeren.

— Men verzekert, dat er, ter gelegenheid eener in zich zelve zeer geringe zaak, in de conferentie oneenigheden gerezen zijn. De heer *de Talleyrand*, welks goede smaak en zucht tot groote welvoegelijkheid overbekend zijn, had den prins *Czartoryski*, welken hij eertijds als eersten minister van keizer *Alexander* gekend had, doch nu gebannen en ongelukkig is, ten maaltijde genoodigd; de prins *von Lieven* heeft dit kwalijk genomen en zulks heeft eene officiele verkoeling tusschen dezen en den prins *de Talleyrand* te weeg gebragt. Men sprak ook van eenigt geschil, die tusschen den fransch ambassadeur en lord *Grey* gerezen waren. Ons dagblad *de Tems* vindt voor dit gerucht geen grond.

— De president van den raad werkt nog alle dagen verscheiden uren lang, met den heer *de Reyneval*, laatsten ambassadeur van *Karel X* te Weenen. Deze menigvuldige conferentien zetten het gerucht veel waarschijnlijkheid bij, dat, zoodra de heer *Perier* de portefeuille aan den heer *Sebastiani* voegzaam kan ontnemen, hij het beleid der staatkundige buitenlandsche aangelegenheden aan den heer *de Reyneval* zal opdragen.

— Nog altijd ziet men bezendingen uit de nationale garde zich naar den poolschen generaal *Romarino* begeven, om hem hare hulde te bewijzen.

— De luitenant-generaal *Bonnet*, die te Parijs was gekomen om aan de zittingen der pairs deel te nemen, is van hier vertrokken om zijn kommandement weder te aanvaarden.

— De maarschalk *Gérard* wordt te Kamerrijk verwacht, waar hij apartementen heeft gehuurd.

— Vele dagbladen uit de provincien maken gewag van den afkeer dien de bevolking der departementen algemeen aan de nieuwe leer der St. Simonieten toedraagt; dezelve schijnt er in het geheel geen opgang te maken.

— De *National* zegt brieven van Brussel ontvangen te hebben, volgens welke de generaal *Desprez*, chef van den staf van het belgisch leger, met den grootsten ijver werkzaam is aan de organisatie van de dienst voor het geheele leger. Een gedeelte van het voormalig hotel van den Prins *van Oranje*, op de Plaats Royal, is ter zijner beschikking gesteld. » Wanneer iedereen, zegt de briefschrijver van den *National*, de pogingen des generaals *Desprez* behoorlijk ondersteunde, zouden wij ontwijfelbaar in staat wezen om tegen het aanstaande voorjaar, met vrucht, mede te werken in de worsteling, die men meen en meer als onvermijdelijk gaat beschouwen.«

— De Lyonsche courant vermeldt, dat eene som van drie millioenen ter beschikking der militaire genie is gesteld geworden tot voltooijing van de fortificatie-werken rondom de stad Lyon; gemeld blad geeft daarbij niet onduidelijk te kennen, dat deze werken zoo aangelegd worden, dat dezelve bijna uitsluitend strekken om de stad in bedwang te houden.

— De tijding van de daling der fondsen had eenige sensatie in de kamer veroorzaakt; men wilde de oorzaken er van weten. De best onderrigten zochten dezelve te vergeefs in de staatkundige aangelegenheden; de tijding der verdwijning van den centralen kassier der schatkist was het onderwerp van alle gesprekken. (*Stenographe*).

Men zegt dat op de beurs van gisteren voor bijna een millioen renten, voor rekening van den centralen kassier, is verkocht geworden. Men voegt er bij dat de schatkist niets verliest.

— Eene buitengewone daling heeft er gisteren in de fondsen plaats gehad; onverwacht daalden dezelve van 65,40 op 62 francs. Wanneer men bedenkt, dat de tijding zich verspreid had, dat een courrier van Berlijn aangekomen was, stellig de tijding overbrengende eener vijandelijke verklaring van wege Pruissen, dan kan men nagaan dat de beurs er door geschokt moest worden; maar wanneer men bij deze tijding voegt, het vertrek in den nacht van den generaal *Belliard* naar het leger van het Noorden, van den zoon des konings vergezeld; wanneer men van eene verdeeling in den raad spreekt, waarvan oorlog het gevolg moest wezen, omdat de koning zich aan de zijde van den maarschalk *Soult*, die den oorlog wil, geschaard had; wanneer men nog daarbij voegt, dat er eene scheiding in de kamer der gedeputeerden tusschen de ministeriele partij en de oppositie plaats grijpt, welke laatste de vergadering zou verlaten hebben, om zich elders te vereenigen; wanneer men zegt dat de Hollanders op het belgisch grondgebied zijn ingevallen, de Oostenrijkers in Romanie; dat een aanzienlijk gedeputeerde, voor honderd duizend livres rente heeft verkocht; wanneer men eindelijk er van spreekt, hetgeen ongelukkig bewaarheid is geworden, van de plotselijke verdwijning van een der eerste speculateurs, dan kan men begrijpen welk een schrik zich op de beurs verspreiden moest; en heeft eene daling van 3 fr. 50 c. niets in, dat verwonderen kan.

Ziedaar, zegt een onzer bladen, de beurs van gisteren. Een eenig gerucht van deze, alle is waar, namelijk, het laatste.

— De fondsen stonden gisteren (10) genoteerd als volgt: De 5 pCt. kont. 94,25, op tijd 94,15; de 3 pCt. kont. 64,50, op tijd 64,25; de napelsche renten kont. 76,00, op tijd 75,75.

De *Gazette de France* behelst over den tegenwoordigen toestand van zaken de volgende belangrijke aanmerkingen:

De gesteldheid der buitenlandsche aangelegenheden schijnt, in de oogen van vele lieden, die de beweeggronden er niet van kennen, ingewikkelder te zijn geworden.

Wij zullen deze gestaltheid eens geheel opnemen.

Het door de conferentie gemaakte tractaat behelst, behalve de 24 artikelen die de belangen van Holland en België regelen, eene clausule, houdende, dat in geval eene van de partijen deze 24 artikelen niet aanneem, de vijf groote mogendheden tusschen beiden treden zullen om deselve er toe te noodzaken.

De te London vereenigde plenipotentiarissen der vijf groote mogendheden hebben het tractaat geteekend, in afwachting der ratificatie van hun hof. Zij zijn aanstonds huiswaarts uit London gegaan.

De Keizer van Rusland heeft verklaard, dat hij ten aanzien van Holland geene gewelddadige houding wilde aannemen; maar het is zeker, dat hij den Koning van Holland aangeraden heeft de 24 artikelen aan te nemen.

Men is het antwoord van Oostenrijk en Pruissen nog wachtende. Men gelooft dat het overeenkomstig het genomen besluit van Keizer *Nicolaas* wezen zal.

De lieden die naar oorlog haken, maken het besluit op, dat deze weigering der ratificatie met eene vijandelijke verklaring zou gelijk staan, zij beweren dat koning *Willem* België in het voorjaar aanvallen zou, en dat, zoo Frankrijk of Engeland tusschen beiden wilden komen, ter verdediging van België, dat niet in staat is Holland wederstand te bieden, de drie Noordsche mogendheden hunne troepen zouden doen oprukken om Holland te beschermen. — Om dit systema op zijne regte waarde te schatten, moet men indachtig zijn, dat koning *Willem* op dit oogenblik in de 24 artikelen de verpligting, die men hem opleggen wil, weigert te erkennen, van door de Hollandsche wateren de naar Duitschland bestemde koopwaren, waarvan Antwerpen het entrepôt zou zijn, te laten varen. Het blijkt ten volle dat deze bepaling geheel in het voordeel van den engelschen Handel is, en den ondergang van Amsterdam en Rotterdam zou bewerken.

De lieden die aan den oorlog geloven, stellen zich voor, dat Engeland, het tractaat der conferentie willende doen handhaven, zich met Frankrijk en België, bij een aanvallend en verdedigend verbond tegen koning *Willem* vereenigen zal. Maar hoe zal men geloven, dat Engeland den geheelen handel, dien het in het Noorden drijft, zal opgeven voor de kans van het afzetten van koopwaren, eene kans die geheel verloren zou gaan, zoo de oorlog kwam te geschieden? Waarschijnlijk is het derhalve, dat Engeland geene zoodanige verbindtenis met Frankrijk zal aangaan, en het bewijs daarvoor is, dat in de kwestie over het slechten der vestingen zij het eens is met de Noordsche mogendheden, tegen de reclamatien van Frankrijk opzigtelijk Philippeville en Marienburg. Hoe zal men geloven, dat Frankrijk, door Engeland verlaten, het tractaat zou willen handhaven, en verklaren, dat het te België trekken zal, zoo koning *Willem* zich aan de 24 artikelen niet onderwerpt?

Het is dus zeer waarschijnlijk, dat de conferentie de reclamatien van den Koning van Holland in overweging zal nemen, en dat hem nieuwe concessien zullen gegeven worden. Ware het zoo niet, zoo zou er slegts tegen den oorlog de waarschijnlijkheid bestaan, dat het fransch kabinet er in zien zou, van tweemaal tusschen beiden te kiezen in het geschil van Holland en België, wanneer geheel Europa tot de non-intervintie besloten was. Men ziet het, de buitenlandsche kwestie, verre van alles te beheerschen, is, in volke verontrustheid ook, aan de binnenlandsche kwestie van Frankrijk onderworpen; en het fransch kabinet is ten allen tijde vrij, tusschen den vrede en den oorlog te kiezen.

Wat ons aangaat, wij vereenigen in de meening, dat de eerste vijandelijkheden niet van buiten zullen komen, en dat Frankrijk geen oorlog beginnen zal, dan wanneer het zelf dien begint.

HET TERUGDEINSCHE DRAGTEN.

Herhalen, uitgegeven door ADELHEID BOECHNER, *geborene* Kamperstra. Te Kampen bij K. VAN HULST, 1831, 194 bladz. in 8°, de prijs is . . . . . f 1,90.

Deze verhalen zijn, volgens het bericht der schrijfster, in een van inspanning ongesteld, en geen, op aanzoek van vrienden, waarmede men van naam in het vak der letterkunde, het licht. Ongaarne lezen wij dergelijke voorwoorden, die veelal niets meer zijn dan een dun schild, waar achter een schrijver zich tegen de op hem afgeregte pijlen of pijltjes wil dekken.

Ook buiten eene dergelijke voorbereiding zoude men de hieraangekondigde verhalen (drie in getal) niet zonder genoegen lezen. Het eerste, *de Badgasten of mijne uitstapje naar Ostende* komt ons intusschen, niet zeer belangrijk voor en behoort, onzes inziens, minder tot de eigenlijke verhalen. Het is, in 10 bladzijden, ten deele eene beschrijving van het reisgezelschap op eene karrie; ten deele eene opgave van onderscheidene bewegoorzaken, waarom deze en gene de baden gaan bezoeken; ten deele eene schets van de wijze van baden te Ostende. Het geheel zonde een niet onaardig hoofdstuk van een dagboek kunnen uitmaken; doch mist de eigenschappen, welke men, naar de aangenomene benaming, in een *Verhaal* vordert. — In de beide andere, uitvoerigere stukken, vervalt, in het eene de liefde, in het andere de vriendschap, de hoofdwerking. Het laatste, alschoon men, na het verkrijgen van eenige ervaring, aan het bestaan van zulk eene vriendschap begint te twijfelen, heeft ons vooral bevallen. In *Adolf Sternau en Leontine van Tonnheim* kunnen wij de wending, welke op bladz. 93 aanvangt, niet goedkeuren: Honderd duitsche en fransche romans mogen in dergelijke beschrijvingen voorgegaan zijn; in oorspronkelijke hollandsche tafereelen moet men zulks niet navolgen. Het gevoel van den onverbasterden Hollander vindt daarin altijd iets terugstootends.

Verhalen van verschillenden inhoud, door H. ZSCHOKKE en andere Schrijvers. Te Rotterdam bij de wed. J. ALLART, 1831, in 8°. gr. 395 bladzijden, de prijs is . . . . . f 2,90.

Onder de menigvuldige in het nederduitsch vertaalde voorwerpen van vreemde vernuften, zullen de bovenaangekondigde verhalen niet het minst gunstigste onthaal genieten. De meeste, zoo niet allen, der in dit boekdeel opgenomen verhalen, zijn uit het hoogduitsch vertaald en ontleend uit de meest gezochte duitsche *Taschenbücher*, die, zoo als men weet, tot nieuwjaars geschenken bestemd zijnde, met smaak en in eenen uitgelezen toon worden geschreven, en om die reden, behalve in Duitschland, ook in Frankrijk, Engeland en bij ons zeer gezocht zijn.

Twaalf verhalen komen hierin voor, die, om derzelver verschillenden inhoud, eene afwisselende en verpoozende lectuur opleveren.

Drie derzelven, getiteld: *de walpurgis nacht*, *'t is mogelijk*, en *de avond vóór het Huwelijk*, welken eene zedelijke wijsgeerige strekking hebben, verdienen voor de jonge lezeren van beiderlei kunne eene bijzondere opmerking. De in zedelijke waarde daarop volgende verhalen, die in eenen meer *humoristischen* trant geschreven zijn, dragen de titels: *de boom*, *de dood Bruidegom* en *de Huwelijks-plannen van Abraham Nathanael*. De overige verhalen zijn van minder ahoi.

De vertalingen zijn in goede handen gevallen geweest, en wat de uitvoering betreft, behoeft men slechts te zeggen, dat dit boek van onder de pers der wed. ALLART te voorschijn is gekomen, om van verdere gunstige aanprijzing niet te gewagen.

Voor de leesgezelschappen zijn deze Verhalen eene goede aanwinst, en verdienen daartoe aanbeveling.

---

* * Aan Heeren Officieren van het garnizoen en der omstreken van *Breda*, wordt door deze ter kennisse gebragt, dat er op den 30den aanstaande, in den Schouwburg alhier, een BAL, ter gelegenheid der verjaring van H. K. K. H. Mevrouwe de Prinses VAN ORANJE, zal gegeven worden, en worden zij bij deze verzocht, hetzelve met hunne tegenwoordigheid te vereeren.

AMORTISATIE SYNDICAAT.

VERKOOPING VAN DOMEINEN.

De Agent van het Domein te *Breda*, zal op Maandag den 13den Februarij 1832, 's morgens om 10 uure, op het Stadhuis te *Breda*, in tegenwoordigheid van den Heere Inspecteur der Domeinen in het eerste ressort, en ten overstaan van het Hoofd, een der Leden en den Secretaris van het plaatselijk Bestuur van *Breda*, achtervolgens de wet van den 27 Decembre 1822, publiek Verkoopen:

VIJF DOMINIALE BOUWHOEVEN, met de daaraan behoorende *Zaai-* en *Weilanden*, *Houtgewassen* en *Heiden* gestaande en gelegen te *Rhein Zundert*, breeder bij billetten omschreven.

De Algemeene en speciale Voorwaarden van verkooping liggen ter lezing ten kantore van den Agent te *Breda*, alwaar ook nadere informatien te bekomen zijn.

Breda, den 12den Januarij 1832.

De Agent voornoemd,
MOENS MOLTS.

SCHOUWBURG TE BERGEN-OP-ZOOM.

Op Maandag den 16 Januarij 1832: DE JONGGEHUWDE FRANSCHMAN, nieuw geestig Blijspel in drie bedrijven, naar het Fransch van *Mazères*; gevolgd van MIJNHEER BEAUDELOS of *De Verstrooidheid te Parijs*, Blijspel in een bedrijf, naar het Fransch van *Jouy*. Bij de *nooit aldaar* vertoond.

SPEUTALETKAART.

Voorstellende den *Agen-* en *Gevarijnen* TIENDAAGSCHEN VELDTOGT, den *Strijd* en de *Vlugt* der vijanden, in alle bijzonderheden, de bewegingen de 1ste, 2de en 3de divisien en der reserve, onder het opperbevel van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, tegen den vijand, en der bijzondere bewegingen op de Schelde, van Maastricht op Tongeren, enz.; verder die in Noord-Brabant, op Westvoorne, van Bergen-op-Zoom op Putten en Capelle, de Stand van het Leger bij de overgaat van Leuven en de komst op dat moment der Fransche armee; alles met bijzondere kleuren en revoyen en de Kaart aangewezen, met bijvoegende Verklaringen, nevens de geheele provincie Noord-Brabant, waarin men, bij de tegenwoordige veranderingen van kantonnementen, alle plaatsen kan vinden, wordt uitgegeven door E. MAASKAMP te *Amsterdam*, en is te bekomen te *Breda* bij BROESE & COMP.